

¹ Pozri dok. č. 21.

² K. Kánya 1. 10. 1938 požiadal poľskú vládu, „aby v duchu doterajšej solidarity neposkytla Čechom garancie hraníc alebo iné garancie dovtedy, kým nebude vyriešený maďarský problém“. DIMK, II., s. 691.

³ K. Krofta pri preberaní maďarskej nóty vyhlásil, že s uspokojením berie na vedomie obsah nóty a s radosťou konštatuje, že maďarský názor sa v tomto smere plne stotožňuje so stanoviskom česko-slovenskej vlády, avšak česko-slovenská vláda zaneprázdnená evakuáciou sudetského územia a riešením poľských požiadaviek môže začať rokovania s Maďarskom najskôr o týždeň, ktoré pravdepodobne bude viesť Milan Hodža. MOL., Küm. res. pol. 1938-7/7-3265. Správa J. Wettsteina z 2. 10. 1938.

⁴ Na dokumente dopísané rukou: Opis nóty bol poslaný rumunskému a juhoslovanskému vyslancovi 2. 10. o 11.30. Ministrovi K. Kroftovi osobne doručil maďarský vyslanec 2. 10. o 10 hod. predpoludním.

25

2. október, 12.00. Praha. Telegram odoslaný: 13.00.

Česko-slovenský minister zahraničných vecí K. Krofta oznamuje všetkým česko-slovenským vyslanectvám v Európe, vo Washingtone a v Dubline stanovisko vlády k rokovaniu o menšinovej otázke s Maďarskom.

Maďarskému vyslancovi sme včera v 23 a pól hodín sdělili, že sme ochotní zahájiť jednaní k dosažení přátelské dohody ve věci maďarské menšiny a že pokládáme za nejučelnější ustanoviti komise expertů, které by otázky s řešením související projednaly.¹ Maďarský vyslanec odvezdal dnes v 10 hodin notu, která se odvolává na novou situaci vytvořenou Mnichovem a žádá o sdělení se všim urychlením, kdy a kde jsme ochotni zahájiť jednaní k dosažení vzájemné dohody.²

Krofta

AMZV ČR, TO 1938, č. 1 441 – 1 465. Kópia originálu, strojopis.

¹ Pozri dok. č. 23.

² Pozri dok. č. 24.

26

3. október, 11.45. Praha. Telegram odoslaný: 13.40.

Správa česko-slovenského ministra zahraničných vecí K. Kroftu vyslanectvám: Bukurešť, Belehrad, Paríž, Londýn, Rim o postoji Česko-Slovenska k rokovaniu s Maďarskom a o výzve tamojších vlád k podpore česko-slovenského stanoviska.

I. Bukurešť:

II. Bělehrad:

Vzhledem k tomu, že jsme byli mnichovským rozhodnutím¹ přinuceni jednat s Maďary o území, oznamte tamní vládě toto:

1. Je zájmem Jugoslavie a Rumunska, aby naše jednaní s Maďary procházelo tak, aby se ho pak nemohli Maďari dovolávat i proti nim. Proto je třeba, aby Jugoslavie i Rumunsko nás nyní podepřely co nejvíce.

2. Především jde o to, aby se na nás nátlakem nevymáhalo jednání příliš překotné. Musíme si vyřídit své věci s Polskem a Německem. To vyžaduje ohromné práce a sil a na věci maďarské bychom sa nemohli soustředit.

3. Nechceme věc oddalovat, neboť víme, že za dnešní situace dohodnout se musíme.

4. Bylo by však možno pohnout Anglii, Francii a Itálii, aby působili na Budapešť, že se má jednat normálním chodem bez nátlaku a bez ultimát, poněvadž mezi námi a Maďary by mohlo dojít k ozbrojenému konfliktu, kdyby Budapešť začala s podobnými methodami jako Berlín a Varšava. Pak by se ovšem postavila otázka pomoci obou, Rumunska a Jugoslavie, podle malodohodového paktu. My si ovšem přejeme jednání a dohodu bez ozbrojeného konfliktu.

5. Jde nám tudíž o to, abychom mohli začít vlastní normální a klidné jednání až kolem 15. října, třeba by přípravné diplomatické rozhovory mohly začít dříve, ale bylo by to vše v klidu a v tomto postupu potřebujeme rozhodných zákroků obou států jak v Budapešti, tak i u ostatních jmenovaných států. Nebude-li zákrok rozhodný a pevný vzhledem k Budapešti, sotva by to mělo úspěch. To však není v zájmu Rumunska a Jugoslavie.

6. Oznamte ihned stanovisko tamní vlády.²

7. Jde současně Lípovi a Krupkovi.

III. Paříž:

IV. Londýn:

Posíláme do Bukurešti a Bělehradu tuto depeši: (text depeše I. a II.)

Pro Osuského a Masaryka dodávám:

Obraťte se u tamní vlády na příslušné činitele a požádejte je o rozhodné zákroky v Budapešti v tomto smyslu. **Když chtěli zabránit konfliktu o nás, působili na nás neodolatel-ným nátlakem.** Nyní je nutno, aby zákrok v Budapešti byl rozhodný a pevný a aby Anglie a Francie působili v duchu možné naší spolupráce s Budapešti v budoucnosti. Je tudíž třeba za každou cenu tohoto zákroku, aby nová možná základna budoucí mírové spolupráce ve střední Evropě mezi námi a Maďarskem nebyla hned od počátku porušena novým konfliktem. Je to zájem i jich všech. Nám to umožní klidnější likvidaci našich vnitřních obtíží, které jsou veliké a které by se mohly stupňovat, kdybychom měli nový těžký konflikt s Maďarskem. Dále dodávám pro Masaryka: Učiňte podle situace vše, co uznáte za vhodné a ujistěte, že se s Maďary dohodnouti chceme a že by eventuelně Anglie mohla být garantem dobré vůle Prahy s Budapešti se dohodnout.

V. Řím.

Posíláme do Budapešti a Bělehradu tuto depeši s dodatky pro Paříž a Londýn: (text expedice I. – IV.).

Dodatek pro Chvalkovského:

Učiňte podle situace vše, co uznáte za vhodné a ujistěte italskou vládu, že se s Maďary dohodnouti chceme a že počítáme pro budoucnost na spolupráci a dobrý poměr.³

Krofta

¹ Pozri dok. č. 21.

² Pozri dok. č. 28.

³ Podľa hlásenia J. Wettsteina z 3. 10. 1938 K. Krofta 2, 10. júlianskemu vyslancovi vyhlásil: „1. česká vláda je ochotná odovzdať Maďarsku rozsiahle územie, za čo očakáva vytvorenie úprimného priateľstva, 2. že spätné pripojenie južného Slovenska, kde býva maďarské obyvateľstvo, nenarazí na zvláštny odpor, 3. že Podkarpatská Rus je dôležitá vzhľadom na spoločnú hranicu s Rumunskom a podľa Kroftu majú o ňu záujem, najmä z hospodárskych dôvodov, 4. so Slovenskom údajne dospeli k úplnej dohode, preto aj ďalej na toto územie si bezpodmienečne robia nárok.“ DIMK, II., s. 711.

3. október, 22.00, Praha.

Nóta maďarského vyslanca J. Wettsteina o predbežných podmienkach maďarskej vlády pre začatie rokovaní s Česko-Slovenskom.¹

8/L. – 1938

Monsieur le Ministre,

D'ordre de mon Gouvernement, j'ai l'honneur de communiquer à Votre Excellence ce qui suit:

Le Gouvernement Royal Hongrois attache de l'importance à ce que les négociations avec le Gouvernement de la République Tchécoslovaque puissent se dérouler dans une atmosphère et en esprit amicaux. C'est pourquoi il tient pour nécessaire que – dans le but de créer une atmosphère pacifique – certaines conditions soient préalablement remplies.

Partant, le Gouvernement Royal Hongrois invite le Gouvernement de la République Tchécoslovaque à prendre sans délai les mesures suivantes:

1. libérer immédiatement les prisonniers politiques hongrois;
2. démobiliser sans retard les soldats de nationalité hongroise et leur permettre de rentrer chez eux;
3. constituer pour la protection de la vie et des biens, ainsi que pour le maintien de l'ordre local des détachements sous commandement mixte;
4. remettre à la Hongrie, en signe de la cession symbolique de territoires, deux ou trois villes tchécoslovaques limitrophes de la frontière, lesquelles villes seront occupées par des troupes hongroises. Viennent en considération comme telles dans la partie ouest: Komárom ou Párkányána ou Ipolyság², dans la partie est: la gare de Sátoraljauhely ou Csap ou Beregszász³; enfin
5. le Gouvernement Royal Hongrois propose que les négociations hungaro-tchécoslovaques directes soient entamées à Komárom jeudi le 6 courant à 4 heures de l'après-midi.

La délégation hongroise sera personnellement présidée par Son Excellence Monsieur de Kánya, Ministre des Affaires Etrangères de Hongrie.

Veillez agréer, Monsieur le Ministre, les assurances de ma très haute considération.

Wettstein